

Europa geeft om mensen

EXTRA DOSSIER
PATER DAMIAAN

In dit Europa-nummer:

Toegankelijkheid | Thuiszorg | Biotechnologie
Sociale tewerkstelling | **Wedstrijd**

Beste Vlaams-Brabanders,

De economische crisis waart door de wereld en door Europa. Geen enkele regio ontsnapt eraan, ook Vlaams-Brabant niet. Bedrijven hebben het moeilijk, de werkloosheid stijgt, de onzekerheid groeit.

De mensen maken zich zorgen. Ook als provinciebestuur zijn we zeer bezorgd. We bekijken wat we kunnen doen om de economie te ondersteunen. En we kijken hoe we door een sociaal beleid en door welzijnsprojecten mensen in een moeilijke positie kunnen bijstaan.

In dit nummer kunt u iets lezen over verschillende projecten om mensen sterker en zelfstandiger te maken: initiatieven voor thuiszorg voor ouderen, voor tewerkstelling van mensen met een arbeidshandicap, voor zinvolle tijdsinvulling van mensen met een beperking. We zien dat de Europese Unie dit soort projecten vaak ook steunt. Europa moet meer zijn dan een eengemaakte vrije markt voor handel en industrie. Wil de Europese Unie aantonen dat ze staat voor een Europa voor de gewone mensen, dan moet ze ook het sociaal beleid ondersteunen.

Ik hoop dat u iets opsteekt van wat u in dit nummer kunt lezen en dat we ons allemaal samen inzetten voor een samenleving waarin iedereen aan bod kan komen.

Lodewijk DE WITTE
provinciegouverneur

De Vlaamse Brabander
september 2009 | nr. 31
Verschijnt tweemaandelijks.
Een uitgave van de Informatiedienst
van de provincie Vlaams-Brabant
in opdracht van de deputatie.

Realisatie en vormgeving
EDISON, www.edison.be

Fotografie
Carl Vandervoort
Jos Verhooghen

Verantwoordelijke uitgever
Marc Collier - provinciegriffier
Provincieplein 1, 3010 Leuven

Redactie
Provincie Vlaams-Brabant
Informatiedienst
Provincieplein 1, 3010 Leuven
tel. 016-26 70 00 • fax 016-26 71 68
e-mail: info@vlaamsbrabant.be
www.vlaamsbrabant.be

De gegevens worden verwerkt in overeenstemming met de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

VRAAG VAN DE LEZER

Hebt u een vraag voor de provincie?

info@vlaamsbrabant.be
016-26 70 00

4 Investeren in mensen

'Ook in een economisch sterk Europa zijn mensen belangrijk', vindt gedeputeerde Monique Swinnen. Ze toont hoe Europa door steun aan verschillende projecten de vergrijzing aanpakt en kansen geeft aan mensen met een beperking. De Vlaspit in Scherpenheuvel is één van die projecten. Meer dan zeventig mensen vinden hier werk én een doel in hun leven.

Bezoek samen met ons de bistro en winkel, het kaarsenatelier en het sociaal restaurant. Doe nadien zeker mee met de wedstrijd en win een etentje of een pakket streekproducten.

14

6 Plezier in Het Vinne

Genieten in het Provinciedomein? Dat geldt voor iedereen. De kinderen van het integratiespeelplein Ruimte in Zoutleeuw leven zich graag uit in de speeltuin van Het Vinne, die toegankelijk én bijzonder is.

13 Ecologisch onkruidvrij

Wist u dat uw gemeente de stoepen onderhoudt zonder gifstoffen? We namen een kijkje in het Pajottenland waar het Clean Team op een ecologische manier het onkruid bestrijdt.

Sociaal Europa

- 4 Interview met Monique Swinnen
- 6 Grenzeloos toegankelijk: Het Vinne in Zoutleeuw
- 7 Kinderopvang in De Bonten Os in Tremelo
- 8 Grensoverschrijdende thuiszorg
- 8 De beeldtelefoon
- 9 Ontspannen in Het Balanske in Sint-Joris-Winge

Gezondheid

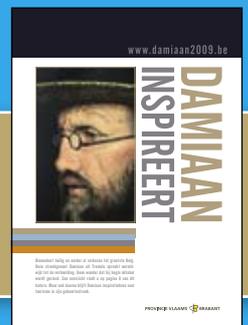
- 10 Innovatief kankeronderzoek
- 11 Ruimte voor biotechnologie in Leuven

Sociale economie

- 12 Zicht op hergebruik in kringloopcentra
- 12 Kazerne Michotte: Centrum voor Basiseducatie
- 13 Ecologische onkruidbestrijding door het Clean Team
- 14 Tewerkstelling in de Vlaspit in Scherpenheuvel
- 15 Wedstrijd

IN HET
MIDDEN VAN DIT
NUMMER

EXTRA DOSSIER
Pater Damiaan inspireert

Wat doet Europa voor ons?

'Is Europa wel bezorgd om ons?', vraagt Heidi Claes (41) uit Erps-Kwerps zich af. Samen met Jan De Koninck (45) en kinderen Kato (14) en Lukas (8) merkt ze eigenlijk weinig van Europa in haar dagelijks leven. Maar is dat wel zo?

Antwoord van de provincie

Europa doet meer dan u vermoedt, ook op sociaal vlak. Zo eten Kato en Lukas graag appels en ander fruit van de biologische boerderij in de buurt. Dat is tevens een sociale

werkplaats die kan rekenen op Europese subsidies. De spulletjes van de kringwinkel in huis? Ook dankzij Europees geld. Een fietstocht langs het fietknooppuntennetwerk met het hele gezin? De gebouwen waar u bijscholing volgt? Of het nieuw medicijn in de apothekerskast? Opnieuw zit Europa er voor iets tussen.

De dienst Europa van de provincie Vlaams-Brabant zorgt ervoor dat de Europese subsidies terecht komen waar ze nodig zijn, in uw dorp,

zelfs in uw straat. In deze Vlaamse Brabander herkent u een aantal initiatieven in uw buurt of ontdekt u er misschien enkele nieuwe.

INFO

Dienst Europa
europa@vlaamsbrabant.be
www.vlaamsbrabant.be/europa
www.europainvlaamsbrabant.be
016-26 74 13

Monique Swinnen: 'Europa is socialer dan u denkt'

Investeren in mensen

'We moeten blijven investeren in sociale tewerkstelling, welzijn en gezondheidszorg. Ook in een economisch sterk Europa zijn mensen belangrijk', vindt gedeputeerde Monique Swinnen. We treffen haar bij De Vlaspit in Scherpenheuvel-Zichem, waar langdurig werklozen nieuwe werkervaring opdoen.

De Vlaspit is een knap voorbeeld van hoe Europese subsidies zinvol worden besteed in onze regio.

Welke steun verwacht Vlaams-Brabant van Europa?

'Vlaams-Brabant is in vergelijking met veel andere regio's in Europa een sterke economische pool. Dat betekent niet dat er geen mensen zijn die hulp kunnen gebruiken. We hebben onze specifieke problemen, denk maar aan de vergrijzing. Vandaag is een kwart van de inwoners van Vlaams-Brabant meer dan zestig jaar. In 2025 is dat al dertig percent. Ook de groep tachtigplussers zal sterk toenemen. We moeten vooruitkijken en op zoek gaan naar creatieve oplossingen om de zelfredzaamheid van deze groep te vergroten. Europa heeft ontwikkelingsprogramma's die ons daarbij helpen en ook andere sociale problemen aanpakken.'

Waar staan die programma's voor?

'Het Interreg-programma motiveert de regio's in Europa om samen te werken rond heel concrete thema's. Het EFRO-programma 'doelstelling 2' stimuleert

INFO

Dienst Europa
016-26 74 13, europa@vlaamsbrabant.be
www.vlaamsbrabant.be/europa
www.europainvlaamsbrabant.be
Beleidsverantwoordelijke: Monique Swinnen

LEADER, PDPO, Interreg, EFRO, ...

De Europese investeringsprogramma's hebben de vreemdste namen. We maken u wegwijs met enkele voorbeelden.

Het programma Interreg stimuleert de samenwerking tussen regio's uit verschillende Europese lidstaten. Een mooi voorbeeld is het fietsknooppuntennetwerk. Dat strekt zich uit over Vlaams-Brabant, Limburg, Antwerpen tot over de grens met Nederland.

Het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO-programma 'doelstelling 2') investeert in bedrijventerreinen, stedelijke ontwikkeling, innovatie en ondernemerschap. Zo krijgt de troosteloze kanaalzone aan de Vuurkruisenlaan in Vilvoorde een mooie toekomst met subsidies uit deze pot.

Europa investeert ook fors in plattelandsontwikkeling met de programma's PDPO (Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling) en LEADER (Liaisons Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale). De sociale werkplaats De Vlaspit en het project Clean Teams zijn hiervan goede voorbeelden.

De provincie Vlaams-Brabant verwacht uit deze programma's in totaal ongeveer veertig miljoen euro aan Europees geld, in de periode 2007-2013.

de economie. De subsidieprogramma's LEADER en PDPO verbeteren de leefbaarheid en de economie op het platteland. Uit deze Europese middelen verwachten we tussen 2007 en 2013 ongeveer veertig miljoen euro. De dienst Europa van de provincie helpt ervoor te zorgen dat het geld terechtkomt waar het nodig is. Het gaat om zeer uiteenlopende producten, van gezondheidszorg over plattelandsontwikkeling en sociale economie tot innovatie en toerisme.'

Hoe helpt Europa ons de vergrijzing aan te pakken?

'Europa moedigt aan om nieuwe zorgvormen te ontwikkelen. Via de formule van gastgezinnen kunt u als senior gaan buurten of een kaartje leggen bij een gastvrouw in uw dorp. De buurt- en nabijheidsdienst ISIS houdt dan weer thuis de wacht als de mantelzorger er even niet kan zijn. Vernieuwende initiatieven die op een Europees steuntje kunnen rekenen. Anderzijds stuurt Europa ook het onderzoek naar nieuwe

medicijnen en de behandeling van ziekten door te investeren in kennis en innovatie. Troeven die we met de K.U.Leuven en UZ Leuven volop in huis hebben.'

'De dienst Europa zorgt ervoor dat het geld terechtkomt waar nodig'

Kringwinkels en andere sociale werkplaatsen krijgen veel steun. Waarom investeert Europa daarin?

'Er zijn naast middelen ook altijd gedreven mensen nodig die zich inspinnen voor wie zijn weg niet vindt in het reguliere arbeidscircuit. In het extra dossier van dit magazine kunt u lezen hoe Pater Damiaan in 1864 naar Molokai trok om te zorgen voor de melaatsen. Met een grote hardnekkigheid bouwde hij voor hen een nieuw leven

op. Vandaag inspireert hij mensen om zich in te zetten voor wie het niet op eigen kracht kan. Europa doet eigenlijk hetzelfde door de sociale economie te steunen.'

'Sociale tewerkstellingsprojecten hebben vaak te kampen met geldgebrek. Dat vertaalt zich in gebrekkige huisvesting, verouderde software en machines. Dankzij Europese subsidies is er toch het een en ander mogelijk. Kringloopcentrum vzw Spit in Leuven bouwt nu volop een nieuw complex. Ook andere sociale tewerkstellingsprojecten zoals de vzw's Wonen en Werken en Velo vinden er onderdak. In Grimbergen is de streekproductenwinkel meteen ook een opleidingsproject. In het Hageland koopt u via de voedselteams 'Hapklaar' biologisch geteelde groenten uit de tuin van Boerderij De Brabander, dat is een sociale werkplaats waar een twintigtal mensen uit de regio aan de slag zijn. U ziet, Europa heeft echt wel een sociale kant.'

Cato, Angie en Sandra hijsen zich giechelend omhoog. In de grote schommelmand is er plaats genoeg voor alle drie! Deze vliegende schotel in de speeltuin van het Provinciedomein Het Vinne in Zoutleeuw is echter niet zomaar een schommel. Zelfs Wout past er perfect in, ook al kan hij niet zitten. Hij geniet van de beweging.

Originele speeltuin in Het Vinne is toegankelijk voor iedereen

Onbeperkt spelen

Na Wout is Willem aan de beurt. Hij kan het niet zelf vertellen, maar zijn gezicht spreekt boekdelen: ook hij geniet met volle teugen van deze vliegende schotel. 'Dit is geen speeltuin voor kinderen met een handicap. Dit is een speeltuin voor iedereen', zegt domeinbeheerder Stef Stegen. Heidi Dewil, begeleidster bij het integratiespeelplein Ruimte uit Zoutleeuw, legt uit. 'In schommels als deze kunnen al onze kinderen plezier maken. Ook kinderen met beperkingen, zoals Wout en Willem, die erin liggen in plaats van te zitten. Bij Ruimte leven een veertigtal kinderen zich tijdens de zomermaanden uit. Twee derde van hen heeft een beperking, de andere kinderen gaan daar als vanzelfsprekend mee om. Als er maar geschommeld wordt!'

Woeps, de hoogte in!

De vernieuwde speeltuin in Het Vinne maakt deel uit van 'Grenzeloos Toegankelijk', een

project dat mensen met een beperking mee wil laten genieten van recreatie. Dat kan onder meer door onopvallende aanpassingen, die het iedereen wat gemakkelijker maken. 'Het paadje tot bij de schommel is wel handig. Anders is het altijd trekken en sleuren met die rolstoelen om tot bij de toestellen te komen', zegt Heidi Dewil. Willem en Wout hebben ondertussen plaatsgenomen in twee ronde zitjes aan een gigantisch speeltuig waarvan de bedoeling niet meteen duidelijk is. Hun vriendjes trekken wat verderop aan enkele touwen en – woeps! – de hefboomwerking doet Wout en Willem zachtjes de hoogte in gaan. 'Een brommer!' Wout zegt het stilletjes, maar klinkt toch verrukt. Het schurend geluid van het toestel doet hem aan een brommer denken. 'Wout houdt enorm van brommers. Elk hard geluid doet hem aan brommers denken', legt begeleidster Hilde Vandevelde uit.

INFO

GRATIS!

Provinciedomein Het Vinne
Open van zonsopgang tot zonsondergang
011-78 18 19
www.vlaamsbrabant.be/zoutleeuw
Beleidsverantwoordelijke: Walter Zelderloo

Toegankelijk Vlaams-Brabant

Toegankelijkheid wil zeggen dat een omgeving bereikbaar en bruikbaar is voor alle mensen, zonder dat ze de hulp van iemand anders moeten invoeren. Toegankelijkheid is heel belangrijk voor personen met een beperking – zo kunnen zij volwaardig deelnemen aan het maatschappelijk leven – maar niet alleen voor hen. Iedereen voelt zich al eens beperkt: ouders met een kind in een buggy, zwaar bepakte reizigers, senioren die niet zo goed te been zijn en tieners met een voet in het gips hebben het ook moeilijk met smalle doorgangen of trappen.

De provincie Vlaams-Brabant besteedt extra aandacht aan toegankelijkheid, met toegankelijke routes tijdens de Dag van het Park en Open Monumentendag. Het Europese project Grenzeloos Toegankelijk voorziet de toegankelijke speeltuin in Het Vinne, aanpassingswerken aan toegangswegen en sanitair, aangepaste signalisatie, een zintuigleerpad, aangepaste informatieverstrekking en veel meer. Binnenkort begint ook de aanleg van het Vinnepad, een toegankelijke verbinding tussen het historische stadscentrum van Zoutleeuw en het Provinciedomein Het Vinne.

Speeltuin met vraagtekens

'De speeltuin bevordert integratie en samenspel. Iedereen kan hier samen spelen: jong en oud, mensen met en zonder beperkingen. Je ziet hier dus geen afzonderlijke toestellen waarvan je denkt: dat is voor gehandicapten', vertelt Stef Stegen. Omdat de speeltuin zich bij een natuurdomein bevindt, heeft hij een natuurlijke uitstraling: geen enkele vorm is er recht, boomstammen priemen onregelmatig de lucht in. De vier elementen water, lucht, aarde en vuur vormden de inspiratiebron bij het ontwerp.

Het ongewone spelterrein is ook een uitdaging voor volwassenen. Hier staan geen traditionele glijbanen, schommels of wippen, maar niet-alledaagse constructies. 'Het is een speeltuin met vraagtekens, de antwoorden moet je zelf uitzoeken. Zo is er een zoemsteen, die een bepaald effect geeft als je ervoor neuriet. Kinderen doen dat heel spontaan, volwassenen zijn hierin wat beperkt door hun eigen schroom. Of neem de klankzulen. Kinderen zien het slaghamertje en

beginnen er meteen op te tikken, terwijl hun ouders al snel denken dat dit gewoon een bankje is.'

Sander heeft de werking van de klankzulen wel door. Vanuit zijn rolstoel klopt hij zo hard hij kan op de twee balken voor hem. Hoe heviger het geluid hij maakt, hoe breder zijn glimlach wordt. 'Als ik de kinderen hier bezig zie, dan vraag ik me dikwijls af: wie heeft hier de beperking? Deze kinderen of de volwassenen?', besluit Stef Stegen.

Dit is een project van het Interreg IV-programma Grensregio Vlaanderen-Nederland. De provincie Vlaams-Brabant werkt dit project uit samen met Stichting Zet van de Nederlandse provincie Noord-Brabant, de Nederlandse organisatie Staatsbosbeheer regio Zuid, het toegankelijkheidsbureau in Hasselt en de stad Zoutleeuw.

Bront @architectenbureau L-Groep

Opnieuw kinderen in De Bonten Os

Het vroegere wijksschooltje De Bonten Os in Baal wordt opgeknapt om plaats te bieden aan de buitenschoolse kinderopvang en de speelpleinwerking van de gemeente Tremelo.

Vanaf 2011 zullen weer kinderstemmen weerklinken in de lokalen van De Bonten Os in Baal. Dat is al geleden sinds de jaren zeventig. Toen sloot het wijksschooltje de deuren, veertig jaar nadat het voor het eerst kinderen van het gehucht Bonten Os verwelkomde op de schoolbanken. Het gebouw, met zijn karakteristieke grote ramen voor maximale lichtinval, bleef deel uitmaken van het authentiek dorpsgezicht, maar veel kinderen waren er de afgelopen jaren in en rond het schooltje niet te zien. Een aannemer gebruikte het immers als opslagruimte.

Daar komt begin 2011 verandering in, als zowel de buitenschoolse kinderopvang als de speelpleinwerking van Tremelo zijn intrek neemt in het gebouw, dat altijd eigendom bleef van de gemeente. Tijdens het schooljaar zal De Bonten Os voor en na de schooluren plaats bieden aan meer dan honderd kinderen uit het basisonderwijs. Tijdens de zomervakantie is het dan weer de beurt aan de speelpleinwerking, voor kinderen van 6 tot 14 jaar. Daardoor blijft het gebouw zo goed als het hele jaar in gebruik.

Voor het zover is, moet er nog heel wat gebouwd en verbouwd worden aan De Bonten Os. Het bestaande gebouw wordt volledig gerenoveerd. Links ervoor komt een nieuwbouw, met een doorkijk, zodat het vroegere schooltje van de straatkant zichtbaar blijft. Door deze inrichting ontstaan twee buitenspeelruimtes.

Niet alleen voor de kinderen van Tremelo, maar ook voor de wijkbewoners wordt de herbestemming van De Bonten Os iets om naar uit te kijken. Het gebouw zal immers ook dienstdoen als vergader- en ontmoetingsruimte. Zo komt er een grote open ruimte onder een afdak, waar buurtactiviteiten kunnen plaatsvinden of de plaatselijke jeugdbewegingen zich kunnen uitleven.

Dit is een project van het PDPO-programma.

Langer thuis in alle comfort

Houdt u van een uitstapje of van een heuse verwenbeurt maar bent u slecht te been? Het project Gluren bij de buren biedt de perfecte oplossing.

Landelijke Thuiszorg heeft de handen in elkaar geslagen met twee Nederlandse partners: stichting tanteLouise-Vivensis en stichting Curamus, allebei actief in de zorgsector. Samen willen ze het comfort en de veiligheid van zorgbehoevende mensen in de thuiszorg verbeteren. Hoe doen ze dat? Door heuse verwendagen en uitstapjes op maat aan te bieden.

'Veel zorgbehoevende personen in de thuiszorg hebben behoefte aan extra hygiënische verzorging en ontspanning', legt projectcoördinator Kristin Van Eetvelt van Landelijke Thuiszorg uit. 'Ze kunnen zich laten verwennen in één van de 24 woonzorgcentra in Vlaams-Brabant, Limburg en Antwerpen of in het Nederlandse Zeeland en West-Brabant. Een deugddoend aromatisch bad, pedicure, manicure, een kappersbeurt, een maaltijd, ... Kortom, een dagje

genieten met de juiste begeleiding.' Of wat dacht u van een dagje uit met het UIT-bureau? Een bezoekje aan een stad, museum of andere leuke bezienswaardigheid? Een busje komt u thuis ophalen, een begeleider helpt u aan boord en er gaat zelfs een verzorger mee. Niets wordt aan het toeval overgelaten.

Ook thuis wil het Europese project Gluren bij de buren het comfort verhogen. 'Samen met onze thuiszorgdiensten testen we nieuwe elektronische snuffjes die het leven vergemakkelijken. Een seniorenslot, bijvoorbeeld, dat is een deurslot dat je op afstand kan openen. Als de domotica aanslaan, promoten we ze.'

Dit is een project van het Interreg IV-programma Grensregio Vlaanderen-Nederland.

INFO

Landelijke Thuiszorg
Remylaan 4b
3018 Wijkmaal
016-24 20 38

Bent u wegens leeftijd of ziekte aan huis gebonden en mist u een gezellige babbel? Met de CM-beeldtelefoon bent u niet langer alleen thuis.

Een luisterend oor in huis

Vrijwilligers van de Christelijke Mutualiteit (CM) gaan al langer op pad bij de steeds groter wordende groep hoogbejaarden. Een warm contact tijdens een huisbezoek doet wonderen. Er zijn echter niet voldoende vrijwilligers. De moderne technologie biedt een oplossing.

De opzet is eenvoudig. Een vrijwilliger van de CM belt u op via de beeldtelefoon zo vaak u het wenst.

Deze telefoon beschikt over een beeldscherm en een ingebouwde camera. Zo is het net alsof u echt bezoek krijgt. Er is tijd voor een gezellige babbel, maar ook voor praktische zaken. Hebt u uw medicijnen genomen? Is uw thuismaaltijd gebracht?

Hebt u belangstelling voor dit nieuwe project? De CM-beeldtelefoon is bedoeld voor hoogbejaarde en zieke personen in het Hageland, u hoeft helemaal geen lid van de CM te zijn. Deelnemen aan de beeldtelefoon is gratis voor de duur van het eerste proefjaar. Nadien zijn er geen verplichtingen. De enige voorwaarde is dat u beschikt over een telefoonlijn.

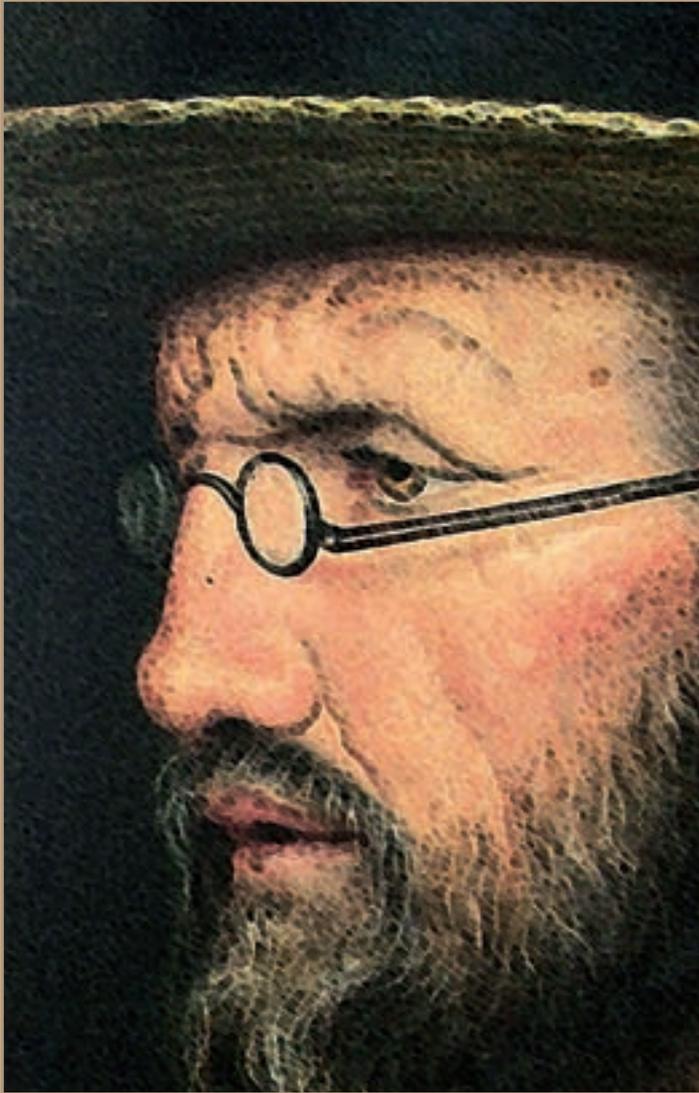
Dit is een project van het PDPO LEADER Hageland+-programma.

Thuiszorgcentrum CM Leuven
Platte-Lostraat 541
3010 Kessel-Lo
016-35 27 51

www.damiaan2009.be

DAMIAAN INSPIREERT

Binnenkort heilig en eerder al verkozen tot grootste Belg. Onze streekgenoot Damiaan uit Tremelo spreekt wereldwijd tot de verbeelding. Geen wonder dat hij begin oktober wordt gevierd. Een overzicht vindt u op pagina 8 van dit katern. Maar ook daarna blijft Damiaan inspiratiebron voor toerisme in zijn geboortestreek.

DAMIAAN INSPIREERT

Pater Damiaan werd in 1840 als Jozef De Veuster in Tremelo geboren. Hij groeide op in een boerenfamilie als zevende van acht kinderen en liep tot zijn 13de school in Werchter.

Jozef De Veuster zou ingeschakeld worden in het bedrijf van zijn ouders. Maar op zijn achttiende trok hij naar 's Gravenbrakel om Frans te leren. Later trad hij toe tot de Congregatie van de Heilige Harten, de Picpussen, in Leuven. Als 23-jarige nam hij afscheid van onze streek en vertrok op verre missie.

Een lange bootreis bracht hem in 1864 in Honolulu in Hawaï waar hij tot priester werd gewijd. Hij bleef er negen jaar op zijn missiepost. Op 10 mei 1873 zette Damiaan voet aan wal in Kalaupapa, een kolonie voor leprozen in het noorden van het eiland Molokai. Hij werkte er met hart en ziel om de leprolijders een beter leven te geven. Naast priester was hij ook hun manusje-van-alles. Hij werkte als timmerman, onderwijzer, politieman, dokter en vriend. Hij leefde onder hen en creëerde een leefbare, menselijke wereld. Hij bleef er de rest van zijn leven en stierf er in 1889, 49 jaar oud.

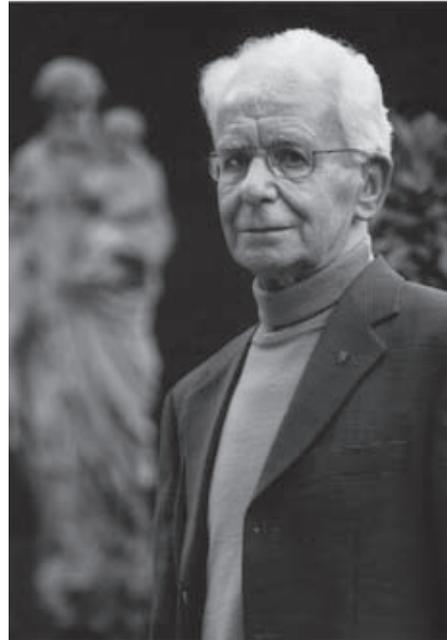
Geen heiligverklaring zonder mirakel

Pater Damiaan werd in 1995 zalig verklaard op grond van het mirakuleuze genezing van een kloosterzuster. Hij kreeg een feestdag op de liturgische kalender op 10 mei, de dag waarop hij voet zette op Molokai.

Dankzij een tweede wonder - een Hawaïaanse vrouw genas miraculeus van kanker - zal Pater Damiaan op 11 oktober 2009 in Rome door Paus Benedictus XVI heilig verklaard worden tot "Sint-Damiaan van Molokai", patroonheilige van de lepra- en aidspatiënten.

In 1936 werden zijn stoffelijke resten met de Mercator naar België overgebracht om in de Sint-Antoniuserk in Leuven begraven te worden. Zijn rechterhand ligt intussen als relikwie begraven op Molokai. In 1995 werd Pater Damiaan zalig verklaard. Op 11 oktober 2009 wordt Damiaan heilig verklaard. Hij wordt patroonheilige van de melaatsen en aidspatiënten.

Pater Harry Spee, hoofdverantwoordelijke van de Antoniuskapel en Damiaancrypte.

"Wat me het meest inspireert is de trouw van Pater Damiaan, ondanks alle moeilijkheden en de afzichtelijke ziekte. Hij nam afscheid van alles wat hij kende, trok naar onbekend gebied, maakte zeer moeilijke keuzes. Pater Damiaan zette zich volop in voor zijn zending. Hij kende natuurlijk zijn twijfels en had soms moeilijkheden met zijn superieuren maar Pater Damiaan was een mens uit 1 stuk. Hij overtrad geen wetten maar oversteeg ze. Hij toonde zich solidair in kwetsbaarheid en eenzaamheid."

Pater Damiaan is één van de eerste ontwikkelingswerkers. Dat was toen verre van vanzelfsprekend. Maar hij volhardde, schreef brieven en zamelde zo geld in van over heel de wereld.

Hij schreef geschiedenis en verwierf wereldfaam. In de tijd van Damiaan werden melaatsen verbannen naar een eiland. Sinds Damiaans leven en werk wordt uitsluiting minder en minder aanvaard.

Vandaag dragen scholen, pleinen en kerken zijn naam.

Er bestaan boeken, films en standbeelden over zijn leven en werk. Google geeft niet minder dan 140.000 zoekresultaten als u zijn naam intikt.

Er bestaan meer dan zestig Damiaanbeeldhouwwerken verspreid over de hele wereld. Verschillende worden permanent tentoongesteld. Onder de kunstenaars namen als May Claerhout, Escobar Marisol, Funaskoshi Yasutake, Constantin Meunier, Frans Reyniers en Achiel Pauwels. Zo is Pater Damiaan de enige niet-Amerikaan met een standbeeld in het Capitool in Washington. Hij heeft ook een standbeeld in Leuven en Tremelo.

bronzen Damiaanborsbeeld in gemeentehuis Tremelo door Flor Hermans

(foto: Jean Platteau)

Advocaat Jef Vermassen, pater van Damiaan tijdens zijn reis op Hawaï.

“De grootste vitamine tegen ellende en depressie, is solidariteit. Damiaan was een mijlpaal, een hoogtepunt van solidariteit. De Damiaan-pil is het enige medicament ter wereld waarvan je geen overdosis kan nemen. Inspiratie is een bron die onuitputtelijk is, die nooit opdroogt. Damiaan was een kolos van een man, een vent uit één stuk, met oersterke principes en een immens solidariteitsgevoel waardoor hij een monument blijft. Zo’n inspiratiebron is een cadeau voor de jeugd. Damiaan was geen advocaat, maar was een schitterend pleiter. Ik heb er weinig geweten die voor een groep uitgestotenen, waar niemand iets wilde voor doen, zo ongelooflijk gepleit heeft en er resultaat mee geboekt heeft. Het is wonderbaarlijk dat een eenvoudige Vlaamse jongen in die wildvreemde en vijandige wereld een stukje hemel maakte van wat de hel was, met jaren vechten. Het is al een wonder dat een mens dat fysiek, emotioneel en mentaal aankan en uiteindelijk die inspiratie doorgeeft. Hij is gelukkig gestorven omdat hij beseftte dat hij iets bereikt had. Hij wist dat er zusters naar Kalaupapa zouden komen, hij wist dat ze hem konden missen. Misschien is dat het mooiste: jezelf onmisbaar kunnen maken door bereikt te hebben dat je werk wordt verdergezet.”

(Bron: interview door journalist Rik van Puymbroeck voor uitgave “Damiaan, zijn wonder gaat verder” van Damiaanactie en uitgeverij Altiora)

Damiaanglasraam in basiliek Koekelberg door Jean Huet

kunstharsen Damiaanbeeldje door Roger Van Kerschaver in opdracht van het Liturgisch Centrum Dendermonde voor de Sint-Jozefskerk van Zele - Huivelde

Damiaanbeelden in basiliek Koelberg

geboortehuis/museum Damiaan in Ninde (Tremelo)

DAMIAAN IN LEUVEN EN TREMELO

TREMELO

Pater Damiaan is geboren en opgegroeid in het Vlaams-Brabantse Tremelo. Daarna trad hij in bij de picpussen in Leuven, hij kreeg er ook zijn laatste rustplaats. Geen wonder dat in beide plaatsen sporen terug te vinden zijn van hun wereldberoemde inwoner. We nemen u even mee op sleeptouw.

Geboorteplaats Tremelo

Tremelo is een Hagelandse gemeente en telt meer dan 14.000 inwoners. Ook vandaag heeft Tremelo nog beroemde inwoners zoals Sven Nys en Niels Albert, al zijn hun verdiensten van een heel andere aard. Het kan geen toeval zijn dat Tremelo een leuke bestemming voor een fietstochtje is, en daar hoeft u niet de benen van Sven of Niels voor te hebben. In het zuiden van de gemeente stroomt de Dijle als natuurlijke grens met Werchter en Haacht. Ook daar is het heerlijk fietsen. Overal in de gemeente komt u de naam Damiaan tegen.

Het gehucht Ninde is de geboorteplaats van Pater Damiaan. Zijn geboortehuis werd rond 1800 opgetrokken. De Kempische woning met witgeschilderde gevels en groenwit geschilderde beluikte vensters, is in haar oorspronkelijke toestand bewaard. De woning doet nu dienst als Damiaanmuseum en is te bezoeken op zondagnamiddag. Wacht niet te lang met uw bezoek, want over een paar maanden gaat het museum dicht voor een opfrisbeurt.

Sympathiek hapje en drankje

Bezigheidstehuis De Veuster naast het museum richt zich tot volwassenen, mannen en vrouwen, met een mentale en/of meervoudige handicap en bijkomende gedragsproblemen. Het bezigheidstehuis is toegankelijk voor rolstoelgebruikers en er zijn sanitaire voorzieningen. Voor praktische afspraken en alle informatie over tarieven: 016-53 65 95 - bth@huizedeveuster.be

LEUVEN

Laatste rustplaats in Leuven

In 1936 werd het lichaam van Pater Damiaan van Molokai overgebracht met de Mercator. De boot meerde aan in Antwerpen in aanwezigheid van koning Leopold III en kardinaal Van Roey. Onder grote belangstelling werd het stoffelijk overschot overgebracht naar Leuven en plechtig bijgezet in de Sint-Antoniuskerk aan het Damiaanplein in Leuven. Het kerkje heeft 17e en 20e eeuwse delen. U kunt de kerk vrij bezichtigen.

In de Brusselsestraat vindt u het Damiaanstandbeeld door Constantin Meunier. Het was het eerste standbeeld van Damiaan in ons land. Het werd opgericht in het Leuvense

Damiaancrypte met stoffelijk overschot te Leuven

kist waarin Damiaan begraven werd en later overgebracht werd naar België. Te bezichtigen in museum te Ninde

dorpskerk Werchter

stadspark. In 1908 werd het beeld verplaatst naar de Brusselsestraat, op het gewezen kerkhof van de St.-Jacobskerk in Leuven. Meunier nam de opdracht van de Belgische regering deels uit persoonlijke motieven aan. In 1894 verloor hij immers zijn twee zonen. Het Damiaanbeeld gaat voor hem over de overwinning van het leven op de dood. Het beeld is een prototype dat tot op vandaag wordt gebruikt om Damiaan op een herkenbare manier voor te stellen. Meuniers Damiaan is een geïdealiseerde weergave: een rijzige gestalte die met het kruis in de hand de melaatse die op hem steunt, de hemel toont.

Dagtrip naar Tremelo en Leuven

De dagtrip "Pater Damiaan - van Leuven tot Tremelo" brengt u in de voormiddag langs het historisch centrum van Leuven, het Damiaan-centrum en het graf van Pater Damiaan. In de namiddag gaat u naar Tremelo waar u het museum bezoekt. U boekt de dagtrip het best via Toerisme Hageland vzw p/a IGO Leuven (016 31 18 60 - info@toerismehageland.be).

WANDELEN

Een overzicht van alle handige wandelgidsen en -kaarten om het Hageland stapvoets te verkennen vindt u op de website van Toerisme Vlaams-Brabant. Op uw route zelf zijn de zeshoekige bordjes uw gids. Veel aandacht gaat naar de toegankelijkheid van de wandelroutes.

De bewegwijzerde Laakdalwandeling van 14 kilometer loopt langs Tremelo en is zeker de moeite waard. De wandeling vertrekt aan de kerk van Onze-Lieve-Vrouw van Altijddurende Bijstand waar Jozef De Veuster gedoopt werd. Naast de kerk staat sinds 1963 een bronzen standbeeld van Pater Damiaan naar een ontwerp van Jan Boedts. In de zijkapel bevindt zich een houten standbeeld door Leo Cambré.

De wandeling loopt hoofdzakelijk door het valleigebied van Dijle en Grote Laak en passeert langs het geboortehuis van Pater Damiaan. Dit was oorspronkelijk een hoeve. In 1895 werd de hoeve verkocht aan de Paters der Heilige Harten. In de loop der jaren werden meerdere verbouwingen uitgevoerd. Het geboortehuis werd in 1952 beschermd en werd als Damiaanmuseum ingericht.

Tegenover het museum staat het standbeeld 'De Zelfgave' door Simon Lewi. Het is een symbolisering van de grote hand van Pater Damiaan en de kleine hand van een melaatse die zich tracht op te trekken aan de held van Molokai.

FIETSEN

De website van Toerisme Vlaams-Brabant biedt informatie over vele kilometers fietslussen in het Hageland. De gloednieuwe Damiaanfietsroute brengt u langs verschillende gemeenten en plaatsen die een link met Pater Damiaan delen. De informatieflyer is vanaf eind september beschikbaar in het toerismekantoor in uw buurt.

Felix De Boeck (1898-1997) uit Drogenbos was een van de eerste abstracte kunstenaars in Vlaanderen. Hij had in zijn leven veel tegenslagen te verwerken (vier van zijn vijf kinderen stierven een vroegtijdige dood, het vijfde was gehandicapt). Het thema van 'de zelfgave' komt in zijn werk voortdurend terug. Toen in 1936 het stoffelijk overschot van Damiaan in triomf terug naar ons land werd gebracht, schilderde De Boeck zijn eerste en meest aangrijpende Damiaanportret: het hoofd van de stervende Damiaan lijkt op het hoofd van de stervende Christus op het kruis. Het origineel schilderij is te bezichtigen in het museum in Ninde. Het thema Damiaan is de kunstschilder blijven boeien; alles tezamen schilderde hij een tiental Damiaandoeken.

DAMIAAN VIEREN

Damiaanwandeling 4 oktober

Wandel van Leuven, de plaats waar Damiaan begraven is, naar zijn geboortedorp Tremelo. Terugkeren naar uw startplaats kan per bus.

U kunt kiezen voor drie afstanden. De wandeling van 19 km vertrekt aan het Koninklijk Atheneum Redingenhof in Leuven. Wie kiest voor een wandeling van 12 km start aan Sportzaal Ymeria in de pastoor Bellonstraat in Wijgmaal. De kortste wandeling telt 6 km en vertrekt aan Cultuurhuis De Jack in de Op Amerstraat in Werchter. U kunt starten tussen 8 en 15 uur. Met de bus raakt u van Werchter, Wijgmaal of Leuven op de juiste startplaats.

Deelnemen aan de wandeling kost 2 euro.

De wandeling wordt georganiseerd door de provincie, vier wandelclubs en het Vlaams-Brabants wandelcomité.

Info: www.damiaanheilig.be, 0476-30 35 89

Volksfeest met delegatie uit Hawaï 4 oktober

Tremelo organiseert op 4 oktober een feestelijk programma. Iedereen is van harte welkom en kan gedurende de hele dag deelnemen aan de festiviteiten.

10 uur

Eucharistieviering in het gehucht Ninde aan het geboortehuis van Pater Damiaan, voorgaan door Kardinaal Danneels en bisschop Silva van Honolulu. De viering wordt rechtstreeks uitgezonden op een scherm op het dorpsplein in het centrum van Tremelo.

11.30 uur

Feestelijke onthulling van het nieuw borstbeeld van Pater Damiaan van de hand van André Verbruggen.

15.00 - 16.45 - 18.30 - 20.15 uur

Evocaties in het centrum van Tremelo schetsen een verfrissend en eigentijds beeld van Damiaan met lichteffecten, getuigenissen en de inbreng van de Hawaïaanse delegatie.

21.30 uur

Afsluitend vuurwerk

Doorlopend:

randanimaties, optredens, horecadorp, kinderdorp en centrum Damiaan Vandaag.

Voor de evocaties kunt u vooraf tickets bestellen tegen 2 euro per stuk (inwoners van Tremelo kunnen gratis tickets verkrijgen).

Info: www.damiaanheilig.be, 016-52 54 21, 016-52 54 27 of bij het secretariaat van de gemeente Tremelo.

KALENDER

1 oktober

Bedevaart met Damiaanreliken door de leerlingen van het Damiaaninstituut in Aarschot die te voet en per fiets op bedevaart trekken naar Leuven met 2 reliken van Pater Damiaan.

4 oktober

Volksfeest

Damiaanwandeling

10 oktober

Avondwake bij het graf van Damiaan in Leuven

11 oktober

Rechtstreekse uitzending van de **heiligverklaring** op groot scherm

17 oktober

Eucharistieviering, optocht en bloemenhulde, bezoek aan de crypte in de Sint-Antoniuskerk in Leuven

27 oktober

Viering van religieuzen in Scherpenheuvel

Het provinciebestuur en Pater Damiaan

Op vraag van enkele gemeenten en Vlaanderen coördineert de provincie het feestjaar. Met subsidies van Vlaanderen is er voor drie jaar een coördinator aangesteld. Vlaams-Brabant trekt zelf ook 100.000 euro uit voor allerlei initiatieven. De website www.damiaan2009.be is in verschillende talen beschikbaar en het inspirerend campagnebeeld ziet u overal opduiken.

Er gaat ruime aandacht naar eenmalige Damiaaninitiatieven binnen onze provinciegrenzen. De provincie subsidieert de Vereniging der Paters Heilige Harten vzw voor de informatieve panelen die leiden naar de crypte van Damiaan en draagt 50% van de evenementskosten van zowel de stad Leuven als de gemeente Tremelo.

In de nabije toekomst werkt Toerisme Vlaams-Brabant verder een blijvend toeristisch aanbod uit. Er komt een wandelroute, fietsroute, arrangement en er wordt gedacht aan de nodige communicatie rond het thema Damiaan. Toerisme Vlaams-Brabant ondersteunt de gemeente Tremelo bovendien bij de restauratie en herinrichting van het Damiaanmuseum.

Colofon

Dit katern naar aanleiding van de heiligverklaring van Pater Damiaan is een realisatie van Toerisme Vlaams-Brabant vzw. Beleidsverantwoordelijke: Monique Swinnen, gedeputeerde voor toerisme, 016-26 70 57, kabinet.swinnen@vlaamsbrabant.be

Foto's: Paters Heilige Harten / Amerikaans college / Damiaan Documentatie- en Informatiecentrum Leuven / Jean Platteau voor Damiaanactie / DvdB Fotografie / Toerisme Vlaams-Brabant / Luk Collet / vzw Streekproducten Vlaams-Brabant

Robin (7)
duikt het
ballenbad

in en giert het uit.
Kato (7) kijkt toe en
geniet zichtbaar op de
schoot van begeleidster
Linde. De snoezelruimte
van vzw Het Balanske in
Sint-Joris-Winge biedt
ontspanning op maat
van kinderen met een
handicap en daar hoort
weldra ook een heus
wellnesscentrum bij.

Ontspanning met bubbels

Een kindje ligt languit op een verwarmd waterbed en staart dromend voor zich uit. Er borrelen kleuren op in wervelende lichtkolommen en een trilstoel brengt een jongetje aan het lachen. Een bezoek aan een snoezelruimte is voor kinderen en volwassenen met een beperking pure ontspanning. Relaxen,

*'Er is steeds meer
vraag naar
aangepaste vrije tijd'*

wegdromen, voelen, maar ook springen en ravotten. 'Prettige zintuiglijke prikkels', legt Bert Van Der Stappen, voorzitter van Het Balanske, uit. 'Het brengt hen tot rust of activeert net. Kinderen en ouders genieten er samen van.'

De vzw biedt vrijetijdzorg op maat van kinderen met een beperking en hun gezinnen. Snoezelen, dus, maar ook speelpleinwerking, gezinsvakanties, muziek, sport en veel meer. 'Er is steeds meer vraag naar aangepaste vrije

tijd', stelt de voorzitter. Als u aan ontspanning denkt, overweegt u misschien een dagje in een wellnesscentrum? Mensen met een beperking doen dat ook. 'Er is echter nergens een aangepast centrum in de buurt.'

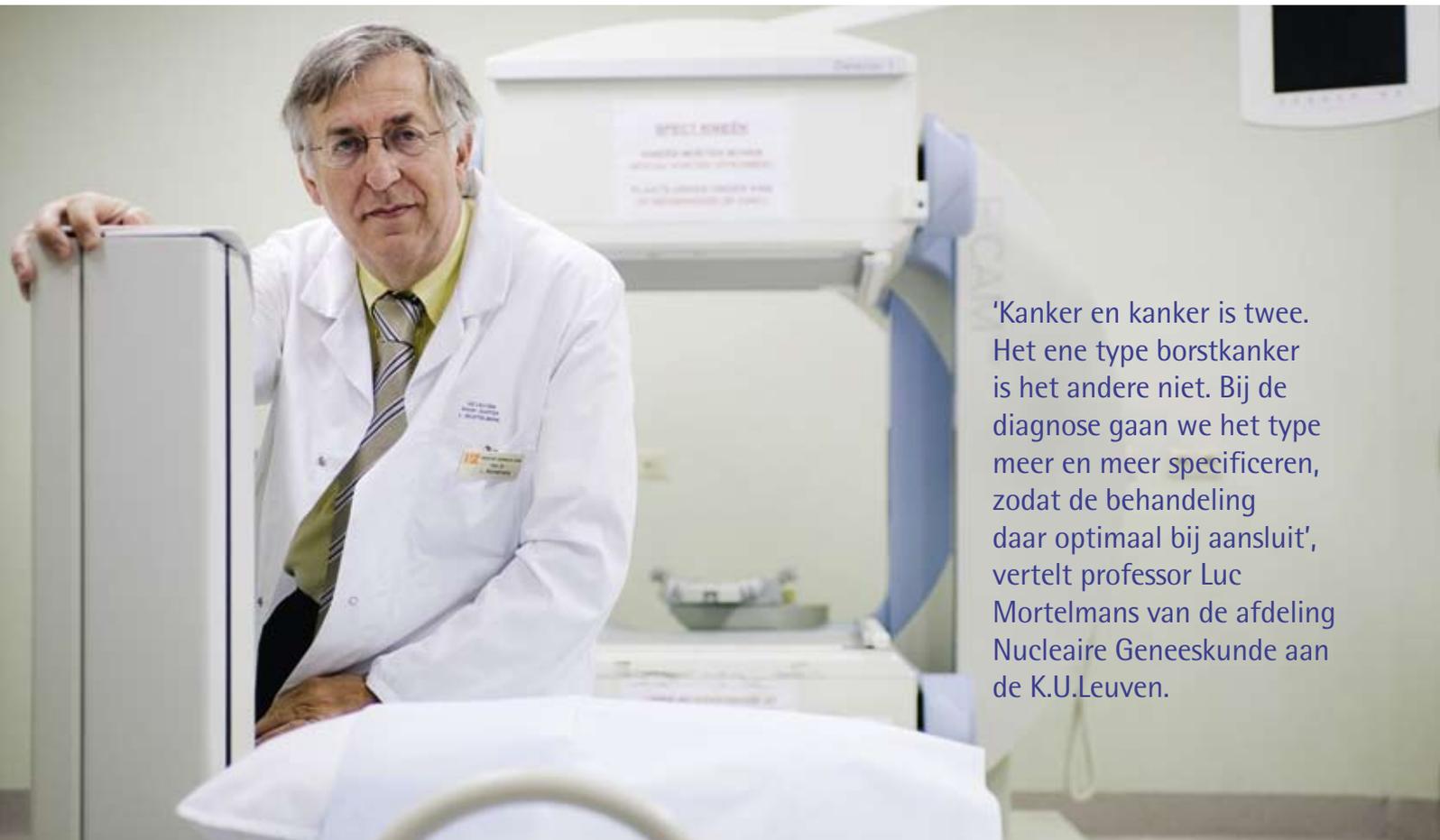
Daar wil Het Balanske wat aan doen. Een aanpalend opslaggebouw wordt ingericht. Er komt een bubbelbad voor zes personen en een toestel met deugddoende infraroodstraling. Een patiëntenlift op rails maakt het ook voor rolstoelgebruikers toegankelijk.

De kinderen en hun ouders kijken er alvast naar uit. 'Robin kan soms hevig uit de hoek komen', vertelt mama Jacqueline. 'Tijdens het snoezelen komt hij tot rust. Een wellnesscentrum op maat is een schitterend idee. Robin is nog nooit in een bubbelbad geweest maar ik ben zeker dat hij het super vindt.' Nog even geduld, het Balanske hoopt eind 2010 het nieuwe wellnesscentrum te openen.

Dit is een project van het PDPO LEADER Hageland+-programma.

INFO

Vzw Het Balanske
Halensebaan 2, 3390 Tielt-Winge
016-63 90 21
info@balanske.be
www.balanske.be

'Kanker en kanker is twee. Het ene type borstkanker is het andere niet. Bij de diagnose gaan we het type meer en meer specificeren, zodat de behandeling daar optimaal bij aansluit', vertelt professor Luc Mortelmans van de afdeling Nucleaire Geneeskunde aan de K.U.Leuven.

K.U.Leuven ontwikkelt samen met andere universiteiten nieuwe behandelingen

Virtueel laboratorium voor kankeronderzoek

'We werken niet alleen samen met universiteiten, we geven bedrijven ook een inkijk in onze onderzoeken'

Samen met de universiteiten van Gent, Antwerpen, Leuven, Maastricht en Aken zet de K.U.Leuven met het project Euregional Pact II een 'virtueel onderzoekslaboratorium' op voor de ontwikkeling van innovatieve kankertherapieën.

Welke kankerbehandelingen willen jullie ontwikkelen?

Professor Luc Mortelmans: 'Het gaat om zogenaamde theragnostics: daarin zie je zowel het woord therapie als het woord diagnose.'

'Het middel, dat we via de aderen kunnen toedienen, bestaat uit drie onderdelen. Het eerste is een targeting molecule, die zich vasthecht aan een specifieke plaats op de tumor. Die molecule noem ik wel eens een 'padvindertje'. Daar hechten we een toxine aan vast, dat de tumor gaat bestrijden. Bij de huidige behande-

lingen beschadigen de toxines ook gezond weefsel. Door ze vast te hechten aan het padvindertje, proberen we die schadelijke werking te beperken tot de tumor zelf. Het derde onderdeel is een 'verklikkertje', dat ofwel radioactief is, ofwel lichtstralen uitzendt. Dat laat ons toe om uitwendig te volgen waar het behandelingsmiddel precies terechtkomt. Het werkt een beetje als een zaklamp, die licht- of radioactieve stralen uitzendt.'

In welke fase zit het onderzoek?

'Dat de drie componenten – de targeting molecules, de toxines en de radioactieve elementen – afzonderlijk goed werken is bewezen. Nu testen we of dat ook het geval is voor de combinatie van de drie. Dat hopen we afgerond te hebben tegen 2012. In de wetenschap weet je natuurlijk vooraf nooit of dat lukt.'

Waarom worden zo veel universiteiten betrokken bij het onderzoek?

'De expertise hierover zit verspreid. Zo staat de Universiteit van Maastricht heel ver in het onderzoek van de targeting molecules. Wij zijn dan weer gespecialiseerd in nucleaire geneeskunde. We hebben daarvoor radiofarmaceuten in dienst: specialisten in radioactieve geneesmiddelen. Daarnaast hebben we ingenieurs, die verantwoordelijk zijn voor de beeldvorming, en natuurlijk ook artsen, die de beelden interpreteren. In Leuven zijn permanent acht à tien personen, stafleden aangevuld met thsisstudenten, bezig met dit kankeronderzoek.'

Wat is nucleaire geneeskunde precies?

'Nucleaire geneeskunde gebruikt 'radioactieve medicijnen'. Deze zogenaamde radiofarmaca bestaan uit een gedeelte dat de werking van een orgaan meet ('het verklikkertje') en een radioactief deel dat we ook buiten het lichaam kunnen waarnemen, zodat we weten waar de radiofarmaca zich bevinden.'

'Daarnaast kennen de mensen meestal de toepassingen van de radiotherapie, waarbij de patiënt uitwendig wordt bestraald. Hierbij wordt niet alleen de tumor maar ook andere organen uitwendig bestraald. Dat levert natuurlijk ook heel wat bijwerkingen op voor normale weefsels. Nu onderzoeken we het therapeutisch effect van radiofarmaca die de tumor lokaal bestralen. Hierdoor worden de gezonde weefsels in mindere mate bestraald. Dit gebeurt al bij patiënten met schildklierkanker, die radioactief jodium toegediend krijgen.'

Hoe moeten we ons het virtuele laboratorium met de andere universiteiten voorstellen?

'Die term wijst erop dat we nauw gaan samenwerken, zonder de eigenlijke labs te verhuizen. We werken niet alleen samen met universiteiten, we geven bedrijven ook een inkijk in onze onderzoeken. We gaan mensen uit de farmaceutische sector op de hoogte houden van onze vorderingen, via workshops en websites. Nu al doen we tests voor bedrijven: we onderzoeken of de medicijnen die ze ontwikkelen zich op de juiste plaats vasthechten.'

www.euregionalpactII.eu

Dit is een project van het Interreg IV-programma Grensregio Vlaanderen-Nederland.

Bio-incubator biedt duurzame werkgelegenheid

Biotechnologie – of life sciences, zoals die ook genoemd wordt – gebruikt (delen van) organismen om nieuwe producten te ontwikkelen die te maken hebben met onder meer gezondheid, landbouw, voeding of hernieuwbare energie. Biotechnologiebedrijven ontstaan vaak rond universiteiten, omdat daar de nodige hooggespecialiseerde kennis aanwezig is.

'Wereldwijd is biotechnologie hot, hot, hot. Leuven heeft alles in huis om op dit gebied een topregio te worden: de juiste mix van onderzoekers, ondernemers en visie', zegt Martin Hinoul, Business Development Manager aan de K.U.Leuven. Een van de elementen daarin is de Bio-incubator, het gebouw in het Wetenschapspark Arenberg in Heverlee waar jonge bedrijven uit de sector van de biotechnologie terecht kunnen.

Het gaat onder meer om Thrombogenics, dat behandelingen voor bloedvaatziekten en kanker ontwikkelt, en om reMYND, dat medicijnen op de markt wil brengen voor de behandeling van Parkinson en Alzheimer. Beide bedrijven ontstonden als spin-offs van de K.U.Leuven. De Bio-incubator trekt echter ook bestaande bedrijven aan, zoals OMS, dat zich specialiseert in het opsporen van kanker.

Inspirerende omgeving

'De Bio-incubator Leuven is een bedrijfsverzamelgebouw met alle faciliteiten die startende ondernemers in de life sciences nodig hebben: laboratoria, kantoorruimte, vergaderruimte, afvoer van afval, telecommunicatie- en technische infrastructuur. Elk laboratorium wordt ingericht volgens de noden van het bedrijf zelf', legt Marleen Verlinden van K.U.Leuven Research&Development uit.

De Bio-incubator biedt de bedrijven niet alleen aangepaste infrastructuur, in Leuven vinden ze ook genoeg hooggeschoold en technisch onderlegd personeel. Ook de informele contacten, bijvoorbeeld in de cafetaria van de Bio-incubator, hebben hun nut. De bedrijven leren er van elkaar hoe ze producten op de markt kunnen brengen of hun intellectuele eigendommen kunnen beschermen.

Werkgelegenheid

In 2007 verwelkomde de Bio-incubator het eerste bedrijf, nu werken er honderddertig personen. Hun aantal groeit elke dag. De werkgelegenheid in deze sector is bijzonder duurzaam: bedrijven die kennis als belangrijkste grondstof hebben, verplaatst je niet zomaar naar de andere kant van de wereld. Ondertussen staat een tweede – en op termijn zelfs een derde – Bio-incubator in de steigers. Nu al staan nieuwe bedrijven te popelen om erin te trekken.

www.bio-incubator.be

Bio-incubator II is een project van het EFRO Doelstelling 2-programma.

Kringloopgoederen beter in kaart

De kans is groot dat de medewerkers van de Kringwinkel Hageland de herbruikbare spullen die u inlevert met meer dan gewone aandacht bekijken. De Kringwinkel Hageland neemt immers deel aan het project 'Zicht op hergebruik', dat kringloopcentra in Vlaanderen én Nederland efficiënter moet maken.

Elk jaar zamelen de Vlaamse kringloopcentra ongeveer 47.000 ton goederen in. Dit levert een rij propvolle vrachtwagens van maar liefst 77 kilometer op! Voor de kringloopcentra en overheid is het belangrijk om deze goederenstroom duidelijk in kaart te brengen. Voor een efficiënte werking van de kringloopcentra bijvoorbeeld, maar ook om subsidies te verkrijgen op basis van het ingezamelde gewicht en hergebruik. Daarom werkt het project 'Zicht op hergebruik' instrumenten uit om deze goederenstromen beter te meten.

ondersteunen bij de registratie van de gegevens. Tot slot wil het project ook de rapportage gemakkelijker maken. Rapporten opstellen is nu vaak een helse klus voor kringloopcentra, in de toekomst moet één druk op de knop volstaan om uniforme rapporten te ontvangen.

Aan 'Zicht op hergebruik' werken 15 partners mee: de Koepel van Milieuondernemers in de Sociale Economie (Komosie), zijn Nederlandse tegenhanger Branchevereniging Kringloopbedrijven Nederland (BKN) en 13 kringloopcentra uit Vlaanderen en Nederland. In onze regio werkt de Kringwinkel Hageland uit Tienen actief mee aan het project.

Dit is een project uit het Interreg IV-programma Grensregio Vlaanderen-Nederland.

Wat de inzameling van goederen betreft wil het project de bestaande meetinstrumenten vereenvoudigen en actualiseren. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat elk kringloopcentrum ingezamelde spullen op dezelfde manier weegt. Een standaard computerprogramma zal de kringloopcentra

INFO

www.kringwinkelhageland.be
www.kringwinkels.be, 070-22 20 02
www.komosie.be

Kazerne Michotte wordt Centrum voor Basiseducatie

Zonder fouten schrijven, een e-mail versturen of een gesprek voeren in het Frans. Voor mensen die niet lang naar school geweest zijn, is dit niet eenvoudig. In het Centrum voor Basiseducatie Leuven-Hageland, of de Open School voor Volwassenen, kunnen ze deze basisvaardigheden in verschillende cursussen onder de knie krijgen. Het Centrum krijgt er de komende jaren geschikte nieuwe infrastructuur bij: het neemt immers zijn intrek in de kazerne Michotte in Leuven.

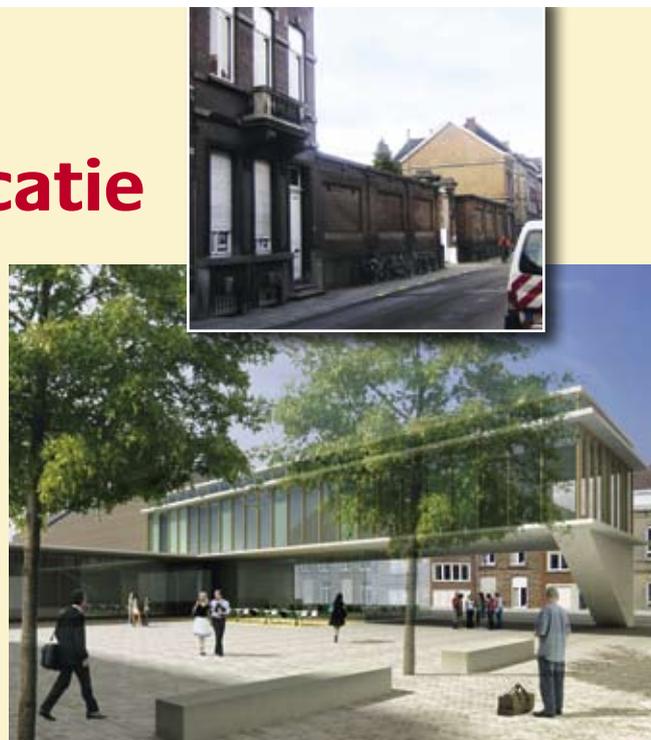
De gebouwen in de Parkstraat doen allang geen dienst meer als legerbakkerij. De ruimte, liefst 4.000 vierkante meter groot, wordt nu volledig gerenoveerd. In de kazerne Michotte zal niet langer een militaire discipline heersen. In de plaats komt er een stimulerende sfeer, die erop gericht is te leren. Het Centrum voor Basiseducatie krijgt er klaslokalen en een open leercentrum. De cursisten zullen ook een beroep kunnen doen op de modernste leermethodes, zoals

trajectbegeleiding en multimedia, die ze nadien kunnen gebruiken op de werkvloer.

Het Centrum voor Basiseducatie beschikt al over vergelijkbare infrastructuur in Diest, Tienen, Haacht en Aarschot. In de gerenoveerde kazerne Michotte zal nu ook de hoofdvesting in Leuven een eigen thuis krijgen. In Leuven zullen jaarlijks 1.500 mensen een cursus kunnen volgen.

Het gaat om opleidingen Nederlands, wiskunde, basiskennis computer, basis-Frans en -Engels, en algemene vorming, voor zowel werkzoekenden als werknemers. Het Centrum organiseert ook opleidingen op maat voor bedrijven, diensten en lokale besturen.

Dit project wordt gerealiseerd door het Centrum voor Basiseducatie met steun van AGION, stad Leuven, Europa via het EFRO Doelstelling 2-programma en de provincie Vlaams-Brabant.

Foto's: Stramien, architectenbureau Antwerpen

www.basiseducatie.be
 Open School Leuven: **016-22 10 68**
 Open School Aarschot: **016-56 18 27**
 Open School Diest: **013-32 23 56**
 Open School Haacht: **016-60 75 75**
 Open School Tienen: **016-81 58 15**

Werk maken van onkruid

Een bulderend geluid trekt door de straten van Sint-Anna-Pede (Dilbeek). Het is afkomstig van de brander waarmee het Clean Team het onkruid op en rond de stoepen verdelgt. 'Nadat de machine is langs geweest, is het onkruid volledig verdroogd. Over enkele dagen verdwijnt het vanzelf', legt Christian van het Clean Team uit.

De zon brandt hoog in de hemel, maar Fred en Christian laten zich niet ontmoedigen door de hitte. 'Dit is het ideale weer om met de brander op pad te gaan', zegt Christian, terwijl Fred de machine op gang trekt. De brander heeft wat weg van een grasmaaier met een grote propaanfles achterop. 'Hij warmt op tot meer dan 300 graden', vertelt Christian. Daar heeft het onkruid geen kans tegen.

'Over drie weken staat het onkruid er weer. Dan komen we gewoon nog eens langs. Met gifstoffen blijft het onkruid langer weg, maar het is zo veel slechter voor het milieu', legt Christian uit.

Zonder gif

Sinds een paar jaar moeten alle gemeentebesturen grote delen van hun grondgebied onderhouden zonder gifstoffen. Omdat veel besturen niet wisten hoe ze dit moesten aanpakken, heeft de vzw Pro Natura de Clean Teams in het leven geroepen. Zij staan in voor het ecologisch onderhoud van straten, voetpaden, kerkhoven en plantsoenen.

'We hebben daarvoor eigen werktuigen ontwikkeld', vertelt Johan De Beule, de coördinator van Pro Natura, 'zoals een onkruidborstel, die de plantjes hardhandig wegveegt, branders en grindeggen, die grindwegen omharken en alle wortels uitrukken.'

In Halle en het Pajottenland werken bij Pro Natura een zestigtal mensen die elders moeilijk aan de slag kunnen, omdat ze langdurig werkloos geweest zijn of met een of ander probleem kampten. Zo kwam Christian na een carrière van meer dan 20 jaar in de chemie via de VDAB terecht bij het Clean Team. 'Nieuwekansentewerkstelling noemen wij dat', zegt Johan De Beule.

Niche

'Wij gaan aan de slag in niches die andere bedrijven niet zien zitten. Privébedrijven werken bijvoorbeeld met grote machines, die ze niet kunnen inzetten op moeilijker bereikbare plaatsen. Op openbaar domein nemen wij die voor onze rekening', aldus nog Johan De Beule.

Voor de ontwikkeling van de Clean Teams kreeg Pro Natura Europese steun. 'Europa ziet in onze combinatie van nieuwkansentewerkstelling en ecologische onkruidbestrijding een voorbeeld voor nieuwe initiatieven in andere regio's', legt Johan De Beule uit. 'Ik doe dit werk graag', besluit Christian. 'Zeker met dit weer zou ik niet tussen vier muren willen zitten.'

www.pronatura.be

Dit is een project uit het PDPO LEADER Pajottenland+-programma.

Clean Teams houden straten van Pajottenland ecologisch onkruidvrij

Achter de fraaie gevel van afspanning De Valk in Scherpenheuvel gaat een hele wereld schuil. Bezoekers kunnen er artisanale kaarsen of streekproducten kopen, fietsen huren, of even de benen strekken voor een drankje en een hapje. Ook de Wereldwinkel vindt onderdak in het pand. Toch is De Valk veel meer dan wat u op het eerste gezicht ziet: meer dan zeventig mensen vinden hier werk én een doel in hun leven.

Kaarsen, koffie en kansen voor mensen

Tomatensoep met basilicumcrème, stoofpotje met Lambic of toch maar een ijsje met frambozen? Op de opmerkelijk rustige binnenplaats, omgeven door terracotta muren en klimplanten, is het niet gemakkelijk te kiezen tussen de streektapas.

uit Servië en spreek niet zo goed Nederlands', vertelt ze. 'Toch heb ik altijd willen werken. Na vijf jaar werkloosheid kon ik bij de Vlaspit aan de slag, als poetsvrouw. Na een jaar mocht ik hier beginnen. Hier kom ik onder de mensen en ondertussen leer ik de taal.'

Via de ruime toegangspoort en via de winkel met kaarsen en streekproducten druppelen de toeristen binnen. Enkelen houden even halt bij een bijzonder hoekje met tweedehands religieuze voorwerpen. 'In de kringwinkels vinden die nauwelijks afzet', legt Herman Kennes, coördinator van vzw De Vlaspit uit. 'Daarom verkopen we ze hier in onze recente vestigingsplaats De Valk, ideaal gelegen in de schaduw van de basiliek, waar er wel een markt voor is.' Achter de toog van de bistro staat Vera toast te beleggen met zalm. 'Ik kom

Sociale economie

De Vlaspit is actief op vele domeinen: de vzw produceert kaarsen, baat de bistro en winkel De Valk aan het Albertusplein en een sociaal restaurant aan de Basilieklaan uit, verhuurt fietsen en verzorgt op aanvraag van lokale besturen energiescans. Daarnaast biedt ze werkzoekenden een kans om ervaring op te doen als poetshulp, in het groenonderhoud en in de renovatie. Hoofddoelstelling van dit alles is werk geven aan mensen die moeilijk aan de slag kunnen op de reguliere arbeidsmarkt.

INFO

Winkel en bistro De Valk
Sint-Albertusplein 19, Scherpenheuvel
Elke dag open van 10 tot 18 uur, behalve maandag
013-78 46 34
www.devlaspit.be

Wedstrijd

Win en laat u smakelijk verwennen!

Wilt u zelf ontdekken wat de Vlaspit te bieden heeft? Lees aandachtig de reportage en beantwoord onderstaande vragen. Misschien wilt u wel een etentje voor twee of een pakket met overheerlijke streekproducten.

Wat moet u hiervoor doen?

Stuur uw wedstrijdstrookje voor 31 oktober 2009 in een enveloppe naar: wedstrijd De Vlaamse Brabander, dienst Europa, Provincieplein 1, 3010 Leuven of mail de antwoorden naar europedirect@vlaamsbrabant.be. Veel succes!

- 1 **Waar komen de religieuze voorwerpen vandaan, die de Vlaspit tweedehands verkoopt?**
 - a. Uit de basiliek van Scherpenheuvel
 - b. Uit kringwinkels
 - c. Uit erfenissen
- 2 **Welk middel wordt toegevoegd aan tuinkaarsen om muggen te verjagen?**
 - a. Paraffine
 - b. Kaarsenresten
 - c. Citronella
- 3 **Hoeveel juiste antwoorden zullen we voor 31 oktober 2009 ontvangen?**

Naam:

Adres:

E-mail:

Mensen als Karel, die goedlachs de ronde doet langs de tafeltjes van De Valk. Na jaren van hard werk kreeg Karel een burn-out. Noodgedwongen moest hij een tijd thuis blijven, waarna hij als vijftiger niet meer aan de bak kwam. 'Stil zitten is echter niets voor mij', zegt hij. 'Hier werken geeft me opnieuw een doel in mijn leven. Het gaat er hier wel anders toe dan in de privé: als je problemen hebt, dan houden ze daar rekening mee. Zo kunnen we altijd terecht bij een sociaal assistente. Dat geeft een gerust gevoel.'

'Sociale economie heeft ook een harde economische kant', legt coördinator Herman Kennes uit. 'Voor onze kaarsenverkoop moeten wij opboksen tegen grote bedrijven. In De Valk willen we dan weer de klanten even snel bedienen als in andere zaken, ook al moeten we daarvoor meer mensen inzetten.' 'Wij doen het nog zo slecht niet', voegt Karel met een knipoog toe.

Paraffine en citronella

Even verderop bevindt zich de tweede vestigingsplaats van de Vlaspit, met onder meer het sociaal restaurant en het kaarsatelier. Uit het atelier stijgt de geur van

citronella op, een bekend afschrikmiddel tegen muggen. De tuinkaarsen zijn dan ook in volle productie. In de typische platte aardenschaaltjes kleven de werknemers een wick, waarna een machine ze vult met paraffine, gerecycleerd uit kaarsenresten, waaraan citronella is toegevoegd. Een andere machine dompelt wicken onder in een bad van paraffine. Na dertig keer levert dat de typische ranke kerkkaarsen op, waarvan de basiliek van Scherpenheuvel een belangrijke afnemer is. In het atelier wordt zelfs getest of de kaarsen, zoals het hoort, uitdoven als ze tot minder dan vier centimeter opgebrand zijn.

Een verdieping hoger poetst Maria met geproduceerde sierkaarsen één voor één op, waarna ze de wicken zorgvuldig afknijpt. Maria kan horen noch spreken, maar dat maakt er haar niet minder perfectionistisch op: de kaarsen moeten piekfijn afgewerkt zijn. En de klanten kunnen gerust zijn: zij krijgen kaarsen van uitstekende kwaliteit.

Dit is een project uit het PDPO-programma.

Winnaars fotowedstrijd De Vlaamse Brabander 29

Peter Simkens

Jef Couck

Daniel Debrael

Heel wat lezers stuurden een foto van hun lievelingsplekje op het Vlaams-Brabantse platteland. Peter Simkens uit Winksele, Jef Couck uit Alsemberg en Daniel Debrael uit Kuntich krijgen een plattelandsverblijf voor twee personen cadeau. Met dank aan alle deelnemers om hun favoriet plekje te tonen. Meer foto's vindt u op www.flickr.com/groups/fotowedstrijdeuropa

Europa, sterk in Vlaams-Brabant

4 oktober 2009

Open Bedrijvendag

Heel wat projecten in uw buurt kunnen rekenen op Europese steun: de kringwinkel, het speelplein, het uitstapje met senioren, het centrum voor kinderen met een beperking. Tijdens de Open Bedrijvendag in het provinciehuis kunt u kennismaken met deze projecten. Bezoek de tentoonstelling 'Europa, sterk in Vlaams-Brabant' en ontdek wat Europa en de provincie nog meer voor u doen. Laat u ook rondleiden in het provinciehuis en beleef de tijdloze architectuur.

www.openbedrijvendag.be

Ontdek wat Europa voor u doet

De **dienst Europa** van de provincie begeleidt de initiatieven en zorgt dat de subsidies naar waardevolle projecten gaan. Projectmanagers staan klaar om projectvoorstellen te coördineren. Ze bouwen een brug tussen Europa en onze provincie.

Nieuw De dienst Europa geeft **subsidies** om Europese samenwerking te stimuleren. Misschien ziet uw vereniging, jeugdbeweging of organisatie wel wat in een grensoverschrijdend uitwisselingsproject? Surf dan naar www.vlaamsbrabant.be/internationalisering.

Vragen over Europa, het beleid of de projecten in Vlaams-Brabant? Op zoek naar gratis didactisch materiaal of informatiebrochures over de Europese Unie? Het informatiecentrum **Europe Direct Vlaams-Brabant** helpt u graag verder.

www.vlaamsbrabant.be/europa • www.europainvlaamsbrabant.be • europedirect@vlaamsbrabant.be • 016-26 74 16

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland.